

ETHDIARI

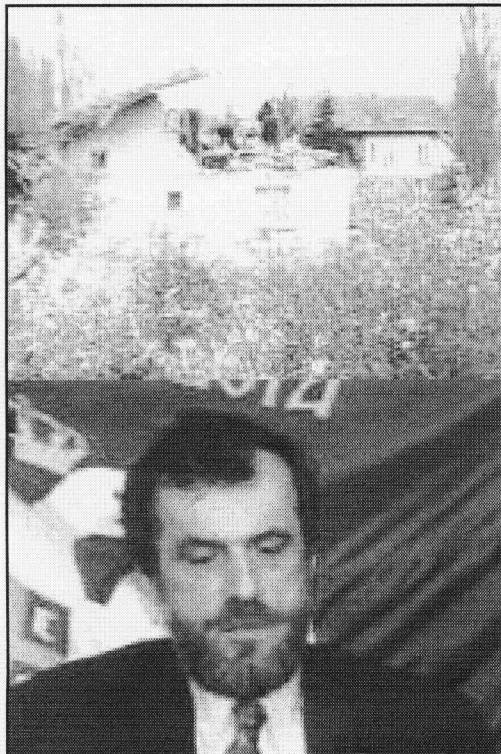
Numerò 94
Diuendres 30 d'abriu 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

kosòvo

BOMBES SUS BULGÀRIA EN UN NAU ERROR DERA OTAN

Ua casa particulara d'un barri de Sofia (Bulgària) siguec victima dimèrcles de çò qu'era OTAN nomena "maus collateraus" des sòns atacs contra Iogoslàvia. Un missil aire-aire dera OTAN queiguec en edifici, a on hec un enòrme trauc en tet. Non i a aguec victimas, e maugrat qu'es vesins der immòble receberen un bon espant, eth

projectiu non arribèc a explotar. Era OTAN confirmèc era sua naua errada quauques ores dempús. Es bombardaments dera net de dimèrcles se centrèren enes cap-lòcs de Sèrbia e de Montenegro, e en Surdulica, ua ciutat propèra ara termièra. Maugrat que d'ençà que comencèc eth con-

flicte ja a queigut d'auti missils en territòri bulgar, suspren qu'un d'aguesti age arribat enquia Sofia, que se tròbe a cinquanta quilomètres. Ua net mès es bombes dera Aliança alumenèren es cèus de Podgorica. Es avions aliadi ataquèren es dus aeropòrts, militar e civiu, deth cap-lòc montenegrés.

DRASKOVIC DITZ QU'EXPRESSE ES IDIES DE MILOSEVIC

Ena sua prumèra aparicion dempús dera destitucion, er exviceprumèr ministre iogoslau, Vuk Draskovic, mantienguec era madeisha ambigüitat que li permetec apropà-se entà Occident sense aluenhà-se massa de Belgrad. En çò que tòque ara declaracion que li costèc eth cessament, sus er escampilhament d'ua fòrça internacionau en Kosòvo, Draskovic argumentèc: "D'un començament, des de Rambolhet, consideram besonhosa ua participacion internacionau ena aplicacion d'un acòrd politic entà Kosòvo [...] En dèder açò,

creiguia qu'exprimia era postura deth Govern e era deth president Milosevic". Eth líder sèrbi tanben avertic: "Se vos platz, non establisquetz cap de ligam entre era mia destitucion e eth copament dera unitat nacionau sèrbia". Aquesta frasa sembla anar dirigida tara OTAN, qu'interpretèc eth cessament de Draskovic com un senhau clar qu'eth regim de Belgrad s'escalapète. Maugrat qu'un dia dempús dera dimission deth 'lop' Draskovic, eth regim de Belgrad sembla assomir part des sues idies. Eth Partit Socialista Sèrbi, en govèrn, responec dijas

positiuament as prepaustes de mission dera ONU que, coma se rebrembarà, èren part des idies defensades peth destituit Draskovic. Segontes eth comunicat der SPS, serie acceptabla ua mission dera ONU "tostemp que Rússia age eth papèr apropiat" e qu'aguesta sigue desplegada en Kosòvo "per invitacion e pas per imposicion". Es dirigents der SPS non precisèren s'acceptarien ua mission militar, mès tanpòc reitèren eth topic de "preséncia internacionau exclusivament civiu".

ERA ORA DERA DIPLOMÀCIA RUSSA

Viktor Chernomirdin a "prepaustes concrètes" entà arribar ara patz enes Balcans. Entà hèles a conèisher, eth representant especiau deth Kremlin en Iogoslàvia comencèc dijas un torn principal cancelieries europèes, tamb Berlin coma prumèra escala. Un dia abantes, er excap deth Govern rus s'entrevistèc en Moscò tamb eth ministre de De-

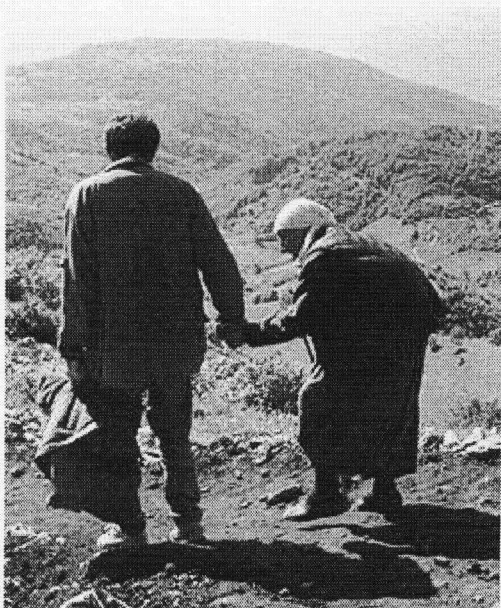
fensa aleman, Rudolf Scharping. Era prepausta que contemple ua retirada des fòrces sèrbies de Kosòvo a cambi d'un cessament immediat des bombardegi aliadi. Era agenda de Chernomirdin ei complèta. Dempús de Berlin que li cau visitar Roma e Belgrad, e abantes d'entrevistà-se tamb eth cancellièr aleman, eth mejancèr rus hec çò de ma-

deish, en Moscò, tamb eth secretari generau dera ONU. Kofi Annan rebrembèc que, maugrat qu'ei un prètzhet de mau hèr trobar ua gessuda politica, cau seguir sajant. Era darrèra ofensiu diplomatica en front balcanic non a dat resultadi concrèts, mès, com afirmèc Kofi Annan, "calerà demorar, perque non a hèt mès que començar".

NAUA TROBADA ENTRE RUGOVA E MILUTINOVIC

Eth regim de Belgrad seguís deishant veir ath mon que i a un dialòg dubèrt sèrbi-albanés entà arténher un acòrd de patz en Kosòvo. Era television iogoslaua emitic dimèrcles es imatges d'ua naua trobada entre eth líder moderat albanu-kosovar Ibrahim Rugova e eth president sèrbi Milan Milutinovic. Andús signèren ua declaracion amassa ena quau se comprometen a dar es

prumèras passes entà crear un "ample autogovèrn" entà Kosòvo en encastre es actuaus frontères de Iogoslàvia". Per prumèr còp Ibrahim Rugova hec ues declaracions deuant dera television de Belgrad a on didie que "contunharam cooperant entà arténher ua solucion pacifica entà Kosòvo", ues paraules d'escàs pes entàs que cren que Rugova ei practicament un ostage de Milosevic.

AJUDEM ETH PÒBLE DE KOSÒVO

CAMPANHA D'ARREMASSADA DE MATERIAU D'URGÈNCIA ENTÀS REFUGIATS KOSOVARS

Òli de girasol	Fruits sequi
Legums sequi	Lèit infantil en povàs
Lèit en povàs	vàs
Cacao en povàs	Hariats (papillas)
Sucres	Compreses
Sabon en pastilha	Borrasetes
Chucs de fruta en tetra brik	(pañales)
	Pasta de sopa

En LES e BOSSÒST, enes parcs de Pompièrs deth 21 d'abriu enquiath 7 de mai, de 18.00 enquias 21.00 ores.

En VIELHA, en carrèr Sarriulèra, 12 (baishi), ath cant dera oficina de torisme. Botigues de comestibles e supermercats junhuts ara campanha. Deth 21 d'abriu enquiath 15 de mai, des 16.30 enquias 19.30 ores.

Telf. 973 64 01 10 o 973 64 18 01

Organize: Ajuntament de Vielha-Mijaran
Collabòre: Conselh Generau d'Aran

Era importància de reflexionar sus es conflictes ges dera sua preséncia enes relacions interpersonaus dera vida vidanta e deth hèt qu'interferissen enes escambis afectius e intellectuau que constituïssen era basa deth desvolopament personau.

Es trebucs der alumnat entà afrontar es problèmas de relacion de manèra autonòma, en tot analisar es causes e cercant solucions eficaces, justifiquen eth besonh d'un aprentissatge de resolucion de conflictes.

An darrèr d'an es problèmas de relacion se repetissen en tèrmes pariers, en desparières edats. Tot succedís com s'es intervencions deth professorat deuant des conflictes sonque auessen èfècte a cuert plaç, com s'era mainadèra desbrenbèsse lèu es recomana-

cions adultes a favor deth dialòg. Era evolucion que se constate enes rasonaments que mainades e mainatges apliquen, en despariers moments dera sua istòria, en camp matematic, artistic o de lenguatge orau non tròbe eth sòn equivalent en ambit des relacions interpersonaus e es conflictes que les son inerenti.

Aguest desbilançament que se da en ambit escolar entre es coneishements tanhents ath mon fisic e es referidi ath mon des relacions interpersonaus lo retrobam a nivèu macrosociau quan comparam es auanci tecnologic e scientific tamb era manca de recorsi entà hèr tèsta a quaqu'uns des problèmas que constituïssen eth gran reptè deth nau sègle -guèrres, racisme, sexismes...

Era consideracion des coneishements ligadi ath mon des relacions interpersonaus coma objècte d'aprentissatge despasse, atau, er ambit escolar e deven un besonh sociau.

Era aplicacion d'un determinat rasonament matematic, era analisi d'un discors o era expression artistica d'ua idèa demanen aprentissatges prealables, eth besonh des quaus arrés non quèstione. Paradoxaument, non semble tan vedible eth besonh d'aprèner a resòlver conflictes de relacion.

Es problèmas de relacion, totun açò, com es matematics, son processu que se desvolopen en temps e presenten relacions de causa-èfècte entre es sues fases. Era resolucion adequada des conflictes, com era des problèmas matematics, exigís diferenciar es diferen-

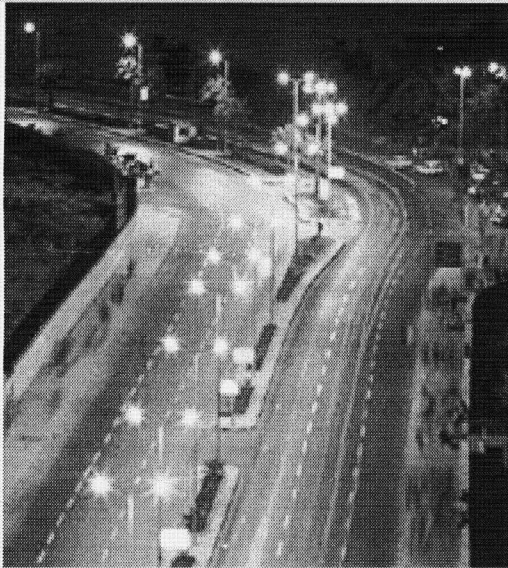
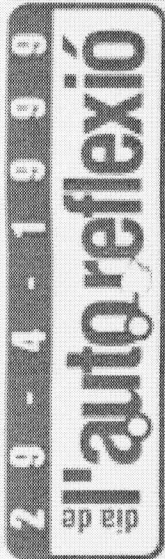
tes fases deth procès, localizar es causes, imaginar solucions, relacionar es solucions imaginades tamb es causes e seleccionar es mès apropiades entà contrarestar o eliminar es motius de conflicte.

Era incorporacion, coma objècte de coneishement, des interessi individuaus e collectius permetrà hicar es bases entà bastir formes de relacion naues, enes quaus es diferéncias siguen un punt de gessuda e pas un motiu d'exclusion, a on era reflexion sus es conflictes se beneficie des progressi intellectuau -individuaus e collectius- arthenhudi en d'auti camps.

MARIA JESÚS
DE MIGUEL VALLEJO
CEIPM. Patronat Domènch. Barcelona

ESCÀS SEGUIMENT DETH "DIA SENSE COCHES" ENES CIUTATS DER ESTAT ESPANHÒL

En Barcelona òc qu'a agut acceptacion
era iniciativa

Era jornada deth "Dia sense coches", eth nomenat "Dia dera auto-reflexion", que se celebrèc ager aguec un escàs seguiment enes diuèrses viles der Estat qu'auien decidit de participai. Madrid, Era Corunha, Vigo, Salamanca, Segòvia o es ciutats catalanes de Barcelona e Lhèida sagen de conscienciar ara societat deth besonh de hèr un us racionau deth coche.

Era soleta ciutat que se prenec seriósament era iniciativa que siguec Barcelona, a on se redusic en un 27% era utilizacion deth coche privat.

TÈXTE DETH MANIFÈST DETH DIA DERA AUTO-REFLEXION

Es nau modèus de residéncia, trabalh, estudis e léser des ciutadans e es ciutadanes de Catalonha a agut coma conseqüència un augment des desplaçaments, autan es interiors com es viatges entre ciutats. Aguest besonh de botjà-mos l'auem de resòlver en tot avalorar critèris de comoditat e d'eficiéncia, mès, tanben, en tot originar eth menor impacte possible sus era qualitat ambientau.

Maugrat qu'er usatge deth veïcul privat ei soent un bon miei de mobilitat urbana e ei especiaument util en determinadi sectors e collectius, tanben ei vertat que hé-ne un us inadequat

amendris es sòns avantatges e aumete es conseqüéncias negatiues entath conjunt dera societat. Ei en aguest sentit que cau replantejar era sua idoneïtat tostemp e en totes es circumstàncies.

D'aute costat, totes es administracions publiques an eth déuer de contunhar potenciant e mielhorant era aufèrta deth transpòrt public, en tot estiené-ne eth hilat, connectant convenientament es diuèrsi sistèmas e mielhorant-ne es estàndars de qualitat. Ei, maugrat tot, déuer des ciutadans e ciutadanes hè-ne us en totes aqueres escadences que sigue possible.

Eth ventalh de formes possibles de botjà-mos ei pro ample entà preveir eth mielhor mejan de transpòrt a utilizar. Anar en transpòrt public, en bicicleta o a pè son formules de mobilitat tamb nauta qualitat ambientau qua cau auer en compde.

Se hèm un us mès racionau deth veïcul privat, mielhoraram era qualitat de vida enes nòstes viles e les haram mès practiques e energeticament mès eficientes. Mès tanben ajudaram a hèles mès civiques, mès segures, mès umanes, mès solidàries e tamb un desvolopament mès sostenible.

CARTES ATH DIRECTOR

CONSERVEM E PLANTEM ARBES

Hè un temps en programa de ràdio *Meddia Aranès* eth Sr. Enric Steegman (catedratic ena universitat e arquitecte-autor des Normes urbanistiques dera Val d'Aran) manifestaue que dada era facilitat damb era que creishen es arbes ena Val d'Aran, calerie plantar ua bona quantitat d'arbes entà sajar d'amagar es desastres urbanistics que s'a hèt: en Mijaran, en Solan, en Vielha, ena còta 1500 e 1700 de Vaquèira...

Donc es responsables non an cap seguit aguest sabi conselh, e en compdes de plantar, çò que hèn ei bracar es arbes grani que i a. Ena fòto ac veiratz. Sonque voi díder as responsables que perqué non braquen d'outes causes e dèishen es arbes a on son. Es arbes tanben son patrimoni.

Josèp K.

Mijaran, ath costat deth camp de fòtbal de Vielha.

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Company.
e-mail: jrcc@apdo.com
Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.
Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.
Equip comercial: Ramon Aguiló i Teixidor.
Impression: Xerox's Document Center 220 S7 d'ETH DIARI en Vielha.
Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA
Aula Europa des Pirineus (Val d'Aran)
Carrer Doctor Manel Vidal
llocau num. 5
(Darrèr edifici) Ath cant der Espitanu
25600 Vielha, Val d'Aran
Tèlèfon: 973641771
Fax: 973641871
E-mail: vivenciaranesa@etv.es